
ORSZÁGOS EPIDEMIOLÓGIAI KÖZPONT

Epinfo

Kanyaró Európában	17
Ebola haemorrhagiás láz, Kongó	19
Kolera a Dél-afrikai régióban	20
Fertőző betegségek adatai	21

Epidemiológiai Információs Hetilap

NEMZETKÖZI INFORMÁCIÓ

KANYARÓ EURÓPÁBAN

Anglia és Wales területén 2008-ban január és november között összesen 1 217 kanyaró megbetegedést észleltek. Az elmúlt 13 év során a 2008. évben regisztrálták a legmagasabb esetszámot, és ez az első olyan év, amikor a bejelentett esetek száma meghaladta az ezret, a 2007. év 12 hónapja alatt összesen 990 megbetegedést jelentettek.

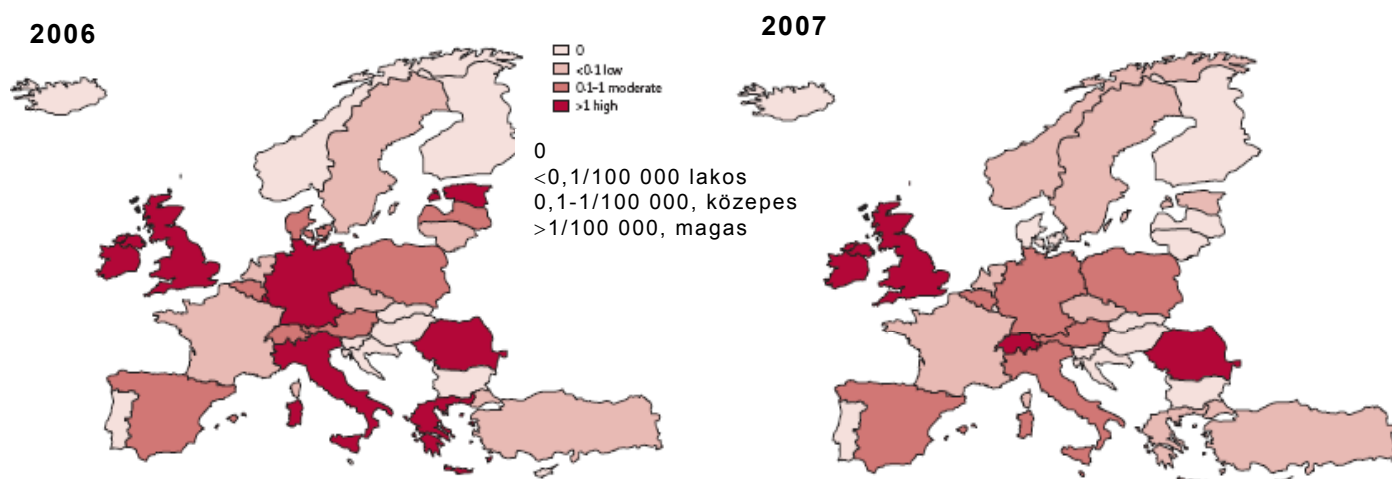
2008 őszén az esetek száma meredeken emelkedni kezdett, novemberben már 115 megbetegedést jelentettek be, amelynek **háromnegyed részét** a hagyományosan magas incidenciájú Londonon kívül, Anglia **közép- és észak-nyugati illetve dél-keleti régiójában** regisztrálták. A legtöbb megbetegedést bölcsődékben, általános és középiskolákban, illetve vándorló közösségekben észlelték. A betegek **65%-a a 15 éven aluli** korosztályba tartozott.

Az angol járványügyi szakemberek szerint a járvány hátterében egyértelműen az a tény áll, hogy **az elmúlt évtizedben alacsony volt az MMR átoltottság aránya.** Angliában és Wales-ben jelenleg minden negyedik – közel 3 millió – gyermek nem rendelkezik két MMR oltással.

A koppenhágai Statens Serum Intézet munkatársai által a Lancet című folyóiratban ez év januárjában publikált tanulmány szerint **2006-2007-ben Európában több mint 12 ezer kanyaró megbetegedés fordult elő.** A betegek többsége oltatlan, vagy részlegesen oltott gyermek volt, minden ötödik megbetegedés azonban 20 évnél idősebb felnőttek között fordult elő. A kanyaró főleg a romákat, migránsokat, utazókat és ortodox zsidó közösségeket érintette.

A megbetegedések **85%-át Nagy-Britanniában, Németországban, Svájcban, Olaszországban és Romániában** regisztrálták, a morbiditás Romániában volt a legmagasabb (2006: 14,8‰₀₀₀₀). **Kilenc országban** (Izland, Finnország, Szlovákia, **Magyarország**, Szlovénia, Horvátország, Bulgária, Portugália és Ciprus) **2006-2007-ben nem észleltek hazai eredetű megbetegedést.**

A honi eredetű kanyaró megbetegedések száma 100 000 lakosra Európában, 2006-2007

Az alacsony átoltottság miatt valószínűsíthetően nem sikerül megvalósítani az Egészségügyi Világszervezet azon célkitűzését, miszerint 2010-re Európából eliminálják a kanyarót, hiszen ahhoz legalább 95%-os átoltottsági arány szükséges. Ezzel szemben az átoltottság **Nagy-Britanniában** 2004-2006. között **90% alatt**, **Németországban** 1996-2003. között 70% körül alakult, Svájcban az 1990-es években 82% volt. **Romániában** a 2002-ben szeroepidemiológiai vizsgálat során gyűjtött vérminták vizsgálata azt mutatta, hogy a **2-4 évesek körében 24%-os volt a kanyaróval szembeni fogékonyág.**

Azokban az országokban, ahol 2006-2007-ben hazai esetet nem észleltek, az átoltottság 95% felett volt. **Finnországban** az 1995-2003. között születettek **95%-a** volt kanyaró ellen oltva, az Izlandon született és két oltással rendelkezők aránya az 1999-2006. években 90-99% között alakult. A kanyaró elleni oltás Magyarországon, Szlovákiában és Szlovéniában kötelező. **Szlovéniában** az első oltást kétéves korra a gyermekek **94-96%-a** kapja meg, **Szlovákiában és Magyarországon** ez az érték **folyamatosan 99% felett** volt az utóbbi évtizedben. A szeroprevalencia vizsgálatok ennek megfelelően azt mutatják, hogy Magyarországon, Szlovákiában és Szlovéniában a fogékonyak aránya alacsony.

2007-ben a világon 197 ezren haltak meg a kanyaró szövődményeiben, a 2000. évinél mintegy 75%-kal kevesebben – köszönhetően a védőoltási programoknak.

Forrás: M. Muscat et al: Measles in Europe: an epidemiological assessment, Lancet www.thelancet.com Published online January 7, 2009 DOI:10.1016/S0140-6736(08)61849-8 www.promedmail.org

EBOLA HAEMORRHAGIÁS LÁZ

A Kongói Demokratikus Köztársaság Egészségügyi Minisztériuma 2008. november 27-én kapott értesítést arról, hogy a Nyugat-kasai tartományban három, Ebola-vírus által okozott megbetegedés gyanúja vetődött fel. A WHO 2009. január 2-i jelentése szerint 2008. december 31-ig **39 személy betegedett meg Ebola haemorrhagiás lázban**, közülük **12 beteg meghalt**, 184 személy jelenleg is megfigyelés alatt áll. Ez ideig összesen 3 esetben erősítették meg az Ebola-vírus etiológiai szerepét a vírus antigénjének kimutatásával.

A kongói Egészségügyi Minisztérium azonnal elrendelte a surveillance megerősítését, és a gyanús esetek bejelentését. Az ugyanezen tartományban 2007-ben kialakult járvány tapasztalataiból okulva, önkéntesek azonnal megkezdték a lakosság tájékoztatását, a gyanús esetek kórházba szállítását, és az elhunytak biztonságos temetését.

Az Ebola-vírus a Filoviridae családba tartozik, és öt faja ismeretes (Zaire, Sudan, Côte d'Ivoire, Bundibugyo és Reston). A Zaire, a Sudan és a Bundibugyo species magas halálozási aránnyal járó, kiterjedt járványokat képes okozni, míg a Côte d'Ivoire és a Reston fajra ez nem jellemző. Az afrikai vírusfajok rezervoárja az afrikai esőerdő eddig nem azonosított lakója (egyres feltételezések szerint denevér lehet a természetes gazda, ezt a feltételezést olyan kísérletek is megerősíteni látszanak, melyekben Ebola-vírussal fertőzött denevérek nem pusztulnak el). Ezen a területen az ember élő vagy halott csimpánzokkal, gorillákkal és erdei antilopokkal történő érintkezés (pl. elejtésük, feldolgozásuk stb.) során fertőződik.

A betegség inkubációs ideje 2-21 nap, legtöbbször 4-10 nap között változik. Az Ebola haemorrhagiás láz hirtelen kezdődő lázzal, fejfájással, myalgiával, hányingerrel, conjunctivitis-szel, bradycardiával jár. A 6. naptól észlelhetők maculopapulosus kiütések, vérzések tünetek (orr, tüdő, tápcsatorna, sebek) és máj- illetve veseelégtelenség. A vírus emberről emberre vérrel, testvázalattal történő közvetlen érintkezés, vagy éles eszközökkel való percutan sérülés révén terjed.

Forrás: www.who.int; www.promedmail.org

KOLERA A DÉL-AFRIKAI RÉGIÓBAN

A WHO december 26-án kelt közleménye szerint a 12 millió lakosú **Zimbabwe**-ban 2008. december 25-ig **több mint 26 000 személy betegedett meg kolerában**, és közülük **1 518 személy halt meg**. Csak az 51. héten több mint 5 000 esetet regisztráltak. A **letalitás** elérte az **5,7%-ot**, egyes, egészségügyi ellátást nélkülöző térségekben az 50%-ot is, szemben az optimális egészségügyi feltételek között manapság elvárható 1%-kal. Becslések szerint a zimbabwei lakosság közel fele, **6 millió ember van kitéve a fertőzés kockázatának**, a WHO előrejelzése szerint a járvány során megbetegedettek száma meghaladhatja a 60 000-et.

A jelenlegi járvány **Zimbabwe történetének eddig észlelt legnagyobb kolera-járványa**, és a megfékezésére tett intézkedések még nem jártak sikerrel. A járvány a **biztonságos ivóvíz hiányának**, a **rossz közegészségügyi helyzetnek** és a romló **egészségügyi infrastruktúrának** illetve az egészségügyi személyzet csökkenő létszámának következménye. Tovább rontotta a helyzetet az esős évszak kezdete és a karácsonyt megelőző időszakban nagy tömegek mozgása országon belül, illetve határokon át.

A Zimbabwe-ban zajló járványnak komoly hatása van a dél-afrikai régióra. A Dél-Afrikai Köztársaságban 1529 kolera megbetegedést és 13 halálesetet jelentettek a zimbabwei határhoz közeli területeken, Malawiban a letalitás elérte a 3,5%-ot, Zambiából 1386 megbetegedést, és 38 halálesetet jelentettek. Kolera megbetegedéseket jelentettek Afrika több más országából is, köztük Angolából, Chadból, a Kongói Demokratikus Köztársaságból, Etiópiából, Kenyából és Mozambikból. A kolera surveillance néhány országban megerősítésre került, köztük Botswanában és Guinea-Bissau-ban.

A WHO 50 000 ember kezelésére elégséges gyógyszert, továbbá járványügyi szakembereket bocsátott a zimbabwei kormány rendelkezésére az azonnali egészségügyi ellátás, illetve a surveillance megerősítése céljából.

Forrás: www.who.int

A HAZAI JÁRVÁNYÜGYI HELYZET ÁLTALÁNOS JELLEMZÉSE

A **2009. január 5-11.** közötti időszakban bejelentett fertőző megbetegedések alapján az ország járványügyi helyzete az alábbiakban foglalható össze:

Az **enterális fertőző betegségek** közül a **salmonellosis** bejelentések száma másfélszerese volt az előző év 2. hetében regisztráltak, de csupán a kétharmadát tette ki a 2003-2007. évek azonos hetét jellemző középértéknek. A 2007. év 2. hetében jelentettnél másfélszer több **campylobacteriosis** megbetegedés került a nyilvántartásba, a heti esetszám alig a harmada volt az ötéves középértéknek. A 2008. 2. hetében észleltek megfelelő számban regisztráltak az **enteritis infectiosa** megbetegedéseket, az esetszám háromnegyede volt az ötéves medián értékének.

A héten **12 újonnan felderített gastroenteritis járványt** jelentettek, hat járványt kórházban, három-három eseményt idősoththonban illetve óvodában észleltek. Öt járványt calicivírus okozott, a többi járvány etiológiája jelenleg még nem tisztázott.

A héten **14 akut vírushepatitis-ről** érkezett jelentés, a tünetegyüttes a korábbi évek azonos időszakában észlelthez hasonló számban fordult elő. 4-4 megbetegedést hepatitis A illetve B diagnózissal tartottak nyilván, egy esetben HCV etiológiai szerepe igazolódott.

A **légúti fertőző betegségek** közül a **scarlatina** esetek ritkábban fordultak elő, mint a korábbi évek 2. hetében. A **varicella** járványügyi helyzete az előző évek megfelelő időszakáéhoz hasonlóan alakult. **Morbillit, pertussist** és **rubeolát** nem jelentettek, csupán három **parotitis epidemica** került a nyilvántartásba.

Kevesebb **idegrendszeri fertőző megbetegedést** regisztráltak, mint a korábbi évek 2. hetében. Egy-egy esetet meningitis epidemica illetve Haemophylus-meningitis néven jelentettek, a többi megbetegedés etiológiája jelenleg még nem tisztázott.

EGÉSZSÉGÜGYI MINISZTERIUM
Eng.sz.: 87104/1975

MINISTRY OF HEALTH
OF THE HUNGARIAN REPUBLIC

A tárgyhéten regisztrált fertőző megbetegedések Magyarországon (+)
Cases of notified communicable diseases registered current week in Hungary (+)

2/2009.sz.heti jelentés (weekly report)

(2009.01.05– 2009.01.11.)

Betegség Disease	az 2. héten (week)			az 1– 2. héten (week)		
	2009.01.05- 2009.01.11.	2008.01.07- 2008.01.13.	Medián 2003- 2007	2009.	2008.	Medián 2003- 2007
Typhus abdominalis	-	-	-	-	-	-
Paratyphus*	-	-	-	-	-	-
Botulizmus	-	-	.	-	-	.
Salmonellosis	62	42	94	106	75	183
Dysentheria	-	-	3	1	-	5
Dyspepsia coli	-	-	1	-	-	3
Egyéb E.coli enteritis	-	-	1	-	-	2
Campylobacteriosis	60	38	159	104	62	275
Yersiniosis	-	-	2	-	1	4
Enteritis infectiosa	693	679	935	1032	1111	1467
Hepatitis infectiosa	14	7	13	19	13	23
AIDS	-	-	-	-	1	1
Poliomyelitis	-	-	-	-	-	-
Acut flaccid paralysis	-	-	1	-	-	1
Diphtheria	-	-	-	-	-	-
Pertussis	-	-	1	-	-	1
Scarlatina	45	131	108	73	225	173
Morbilli	-	-	-	-	1	-
Rubeola	-	1	-	-	1	2
Parotitis epidemica	3	2	3	4	2	5
Varicella	1740	1314	1535	2234	2455	2668
Mononucleosis inf.	22	21	25	29	34	40
Legionellosis	1	1	2	2	1	3
Meningitis purulenta	6	5	11	8	12	12
Meningitis serosa	1	3	2	2	4	2
Encephalitis infectiosa	1	3	4	1	6	5
Creutzfeldt-J.-betegség	1	-	-	1	-	-
Lyme-kór	6	4	10	9	7	16
Listeriosis	1	-	-	1	-	-
Brucellosis	-	-	-	-	-	-
Leptospirosis	-	-	1	-	-	1
Ornithosis	-	1	-	-	1	-
Tularemia	-	1	2	1	1	2
Tetanus	-	-	-	-	-	-
Vírusos haemorrh. láz	-	-	-	1	-	-
Malaria*	-	-	-	-	-	-
Toxoplasmosis	4	-	3	7	2	9

(+) előzetes, részben tisztított adatok (preliminary, partly corrected figures)

(*) importált esetek (imported cases)

(•) nincs adat (no data available)

A statisztika készítés ideje: 2009.01.13.

A tárgyhéten regisztrált fertőző megbetegedések Magyarországon (+)
Cases of notified communicable diseases registered current week in Hungary (+)

2/2009. sz. heti jelentés (weekly report)

(2009.01.05. – 2009.01.11.)

Terület Territory	Salmonel- losis	Dysentheria	Campylo- bacteriosis	Enteritis infectiosa	Hepatitis infectios	Scarlatina	Varicella	Mononucl. infectiosa	Meningitis purulenta	Lyme- kór	Parotitis epidemica
Budapest	11	-	5	127	1	20	304	6	-	2	-
Baranya	-	-	3	17	-	1	42	-	-	-	-
Bács-Kiskun	3	-	1	45	-	1	58	3	2	-	-
Békés	1	-	1	19	-	-	57	-	-	-	-
Borsod-Abaúj-Zemplén	5	-	1	26	1	-	69	1	-	-	-
Csongrád	8	-	9	68	-	2	57	-	-	-	-
Fejér	5	-	4	45	2	1	18	1	-	-	-
Győr-Moson-Sopron	9	-	4	16	-	-	136	1	-	-	-
Hajdú-Bihar	4	-	10	18	4	4	81	2	2	-	1
Heves	-	-	1	8	-	1	36	-	-	-	-
Jász-Nagykun-Szolnok	-	-	-	27	-	1	144	2	-	-	-
Komárom-Esztergom	-	-	1	48	1	1	63	-	-	-	-
Nógrád	-	-	2	35	2	1	86	-	-	-	-
Pest	6	-	13	19	2	6	125	2	1	1	-
Somogy	2	-	1	49	-	-	103	1	-	-	-
Szabolcs-Szatmár-Bereg	1	-	-	3	-	-	17	-	-	-	1
Tolna	1	-	-	51	-	1	56	-	-	-	-
Vas	3	-	2	20	-	1	141	3	-	2	-
Veszprém	3	-	-	40	1	4	123	-	-	-	-
Zala	-	-	2	12	-	-	24	-	1	1	1
Összesen (total)	62	-	60	693	14	45	1740	22	6	6	3
Előző hét (previous week)	44	1	44	339	5	28	494	7	2	3	1

(+) előzetes, részben tisztított adatok (preliminary, partly corrected figures)

A statisztika készítés ideje: 2009.01.13.

Az Epidemiológiai Információs Hetilap (**Epinfo**)
Az Országos Epidemiológiai Központ (OEK) kiadványa.

A kiadványban szereplő közlemények szakmai egyeztetést követően jelennek meg, ennek megfelelően az országos jellegű összeállítások, illetve a szerkesztőségi megjegyzésben foglaltak az Országos Epidemiológiai Központ és az országos tiszti főorvos szakmai véleményét és javasolt gyakorlatát tartalmazzák.

A kiadványt Intézetünk a Centers for Disease Control and Prevention-nal együttműködve, a Magyar-Amerikai Közös Alapnál elnyert pályázat révén indíthatta el 1994-ben.

Az **Epinfo** minden héten pénteken kerül postázásra és az Internetre.

Internet cím: **www.oek.hu; www.epidemiologia.hu; www.jarvany.hu;**
www.antsz.hu/oek;

az ÁNTSZ dolgozóinak belső hálózatról: **http://oek**

A kiadvánnyal kapcsolatos észrevételekkel, közlési szándékkal szíveskedjék az **Epinfo** főszerkesztőjéhez fordulni:

Postai cím: 1966 Budapest, Pf. 64.

Telefon: 476-1153, 476-1194

Telefax: 476-1223

E-mail: epiujsag@oek.antsz.hu

A heti kiadványban szereplő anyagok szabadon másolhatók és felhasználhatók, azonban a kiadvány forrásként való használatánál hivatkozni kell az alábbi módon: Országos Epidemiológiai Központ. A közlemény címe. Epinfo a megjelenés éve; a kiadvány száma:oldalszám. (Pl.: Országos Epidemiológiai Központ. 10 éves az Epinfo. Epinfo 2003; 1:1-2.)

Országos tiszti főorvos:
dr. Falus Ferenc

Epinfo szerkesztősége

Alapító főszerkesztő: dr. Straub Ilona

Főszerkesztő: dr. Melles Márta

Főszerkesztő helyettes: dr. Csohán Ágnes

Olvasószerkesztő: dr. Krisztalovics Katalin

Szerkesztő: dr. Böröcz Karolina

Technikai szerkesztő:

Kissné Sponga Zsuzsanna

OTH Nyomda csoportvezető:

Novák Anikó